

Jordi Arbonès

GUIDO SPANO 626

1876 BERNAL (BUENOS AIRES)

Tel. i FAX: (54 - 1) 259 - 6971

Adreça postal: Casilla de Correo 103 - 1876 BERNAL (Bs. As.)

Bernal, 13 de maig de 1995

A
Paco Anton
"Vicens Vives Ed."
Barcelona

Benvolgut Paco,

he rebut el teu fax del dia 12 i m'afalaga que tingueu tan bona opinió de mi, com a traductor, però m'ha deixat una mica amoïnada l'observació que fas respecte a la labor dels correctors que «fan una mica més *light*» el meu català. Com pots suposar, difícilment tinc temps per rellegir les meves traduccions un cop publicades, per tant no sé què és el que han fet els correctors en *La perla*, ni en *Una cançó de Nadal*, que encara no he rebut. Tanmateix, considero que la cosa pot ser perillosa i, en principi, penso que en el cas de les vostres edicions no es justifica emprar un català *light*, per tal com, quan apareix un mot diguem-ne difícil, ja és explicat a la notaglossari. Justament al número de març de la *Revista de Catalunya*, nº 94, m'hi han publicat un treball en el qual expresso una sèrie de conceptes sobre la traducció, i hi deixo ben clar el que penso del català *light*. I dic que pot ser perillós, perquè moltes vegades dedico molt de temps a cercar una paraula determinada, amb la intenció de conservar fins i tot la dificultat que pot presentar l'original. Imagina't, doncs, que després arriba el corrector i me la fa volar!

Un exemple: quan vaig traduir *L'amant de lady Chatterley*, vaig veure que Lawrence emprava força arcaïsmes; aleshores, vaig mirar de respectar el seu llenguatge. No va faltar algun "crític" que em va tirar en cara el fet, però vet aquí que el crític (aquest sí, amb totes les lletres) Edmund Wilson ja havia remarcat i ponderat l'ús que aquell autor feia dels arcaïsmes! O sigui que si l'editor català hagués donat la traducció a un corrector, que s'hagués cenyit a les normes més estrictes, desconeixent les peculiaritats de l'original, i hagués seguit el criteri del "crític" nostrat, segurament hauria eliminat els arcaïsmes, tot falsejant, doncs, la traducció. Un cas semblant va ser quan EDHASA va reeditar els "Tròpics" de Miller i els va voler "aggiornar", i aleshores on deia *mansa* o *flàvia*, per exemple, hi va posar sempre *tia*, i quan hi deia *xona*, sistemàticament hi posaven *cony*, que en la nostra llengua no és ni sona exactament igual, i ni tan sols no tradueix el cunt de Miller, a part que a l'època en què transcorren els llibres d'aquest autor, a casa nostra no es deia *tia*, i el mot *cony* no era més que una exclamació.

Crec que per bé que les vostres edicions vagin adreçades al públic estudiantil, no hem d'abaixar el llistó, sinó que hem de procurar que ells s'elevin al nivell de l'autor. Per això ja hi poseu les notes! Altra cosa és que el corrector esmeni els errors

gramaticals, car sempre hi ha coses que es poden escapar, i quatre ulls hi veuen més que no pas dos.

Ara no tinc a mà la factura, però segur que m'hi facturaven els exemplars de l'edició valenciana. Tampoc no sé si ja me la van descomptar de l'últim pagament. En fi, això és cosa de l'administració, i de fet no té massa importància.

Quant als relats policíacs, penso que els tindrè traduïts el mes que ve, tal com voleu.

Records als Vicens i una cordial abraçada del vostre

Jordi Arbonès